

**Zpráva o činnosti
Centra rozvoje Česká Skalice, o.p.s.
v oblasti EVVO provozovaného střediskem
OBZORY za rok 2023**

Výukové programy pro školy

celkem 1813 účastníkohodin

Čtvero ročních období

27.06.2023 ZŠ Česká Skalice, místo konání louka pod muzeem, účastníků 48

12.10.2023 ZŠ Nahořany, místo konání v budově ZŠ, účastníků 18

Proč se u nás střídají jednotlivá roční období? Společně si za pomoci bádání na otázku odpovíme. Také si hravou formou utřídíme poznatky o typických atributech ročních období. Dále pohledáme typické symboly proměn přírody během celého roku, utřídíme si vědomosti, jak jdou měsíce po sobě a do jakého ročního období patří.

Jak roste chleba

16.10.2023 ŽŠ Dolní Olešnice, místo konání Stará radnice, účastníků 20

Programem nás bude provázet klásek obilí. Ve skupinkách si účastníci zadělají těsto na chleba a vytvarují bochánky nebo jiné tvary. Zatímco bude těsto kynout, tak si zajímavou formou projdeme cestu klásku z pole až do naší kuchyně. Pak prozkoumáme všemi smysly jednotlivé druhy obilí, seznámíme se s rozdíly v jejich využití a uvědomíme si, jaké potraviny mají základ v obilovinách. Program má přesah – dopečení chleba a konzumace neprobíhá s lektorem.

Pro realizaci tohoto programu je potřeba zajistit plechy a mít k dispozici funkční troubu. Pokud tento předpoklad nelze zajistit, může program vyústit v pečení v remosce. V tom případě mají účastníci dohromady jeden bochník. Vše je na domluvě.

Příroda, příběhy a bylinky BÚ

13.06.2023 MŠ Opočno, místo konání Ratibořice, účastníků 46

14.06.2023 MŠ Opočno, místo konání Ratibořice, účastníků 42

Při příjemné procházce od Sousoší Babičky s dětmi ke Starému Bělidlu Vás provede dobově oblečená průvodkyně a povypráví, kdy se zrodil název Babiččino údolí, o Boženě Němcové – Barunce Panklové, o jejích sourozencích, o životě prostého lidu 19. století, kde doopravdy Panklovi žili, o řemeslech a živobytí v podhůří. Také použijí všechny smysly k poznávání bylinek a dozvědí se jak nám mohou být užitečné.

Tento program proběhl pilotním ověřením a plánujeme jej zahrnout do stálé nabídky.

Všemi smysly v přírodě

2.3. 2023 DD Lánov, místo konání Stará radnice, účastníků 12

20.04.2023 MŠ Rychnověk, místo konání louka pod muzeem, účastníků 22

23.05.2023 ZŠ Dubenec, místo konání Stará radnice, účastníků 39

15.06.2023 ZŠ Malecí, místo konání louka pod muzeem, účastníků 26

21.11.2023 MŠ Velká Jesenice, místo konání v budově MŠ, účastníků 16

Zahradu nebo přírodní lokalitu můžeme prozkoumat různými smysly. Začneme pozorováním rostlin a živočichů, a to nejen s pomocí našich očí, ale i s použitím dalekohledů a zvětšovacích kelímků. Zaposloucháme se do zvuků, zkusíme uhodnout, kdo je vydává, a napodobit je. K očichávání a ochutnávání nám poslouží voňavé bylinky i jiné dary přírody. Nakonec budeme přírodniny poslepu poznávat hmatem, a to jak dlaněmi, tak i chodidly.

Ke kořenům

18.05.2023 ZŠ Pohoří, místo konání v budově ZŠ, účastníků 12

Kořen je důležitým orgánem každé rostliny. My se za pomoci jednoduchých pokusů přesvědčíme o funkcích kořene, budeme svědky klíčení a ochutnáme některé kořínky. Také si hravou formou utřídíme myšlenky a poznatky, co všechno potřebuje semínko, aby se z něho stala rostlinka. Program má přesah do další výuky v ZŠ (pozorování klíčení semínek).

Rozkošské bádání

25.04.2023 ZŠ Hejny Červený Kostelec, místo konání venkovní program, účastníků 41

Vydáme se poznat svět v okolí vodní nádrže Rozkoš. Najdeme odpovědi na otázky: Jak vypadá řeka od pramene k ústí? Proč vznikají přehrady a další vodní nádrže? Jaká tajemství se skrývají v přehradě Rozkoš? Co se ukrývá pod její hladinou? Zkusíme si nalovit obyvatele a rostliny vodního světa a ve zvětšovacích kelímcích si je zblízka prohlédneme a probádáme.

Co vypěstoval skřítek Tykvínek – půldenní program na 4 hodiny

18.10.2023 MŠ Velký Třebešov, místo konání Stará radnice, louka pod muzeem, účastníků 13

Skřítek Tykvínek nám přinesl dýně, cukety a patisony. My se je naučíme poznat všemi smysly, zjistíme, jak se pěstují a na co se dají použít. Zkusíme je najít mezi jinými obrázky na pracovním listu, zahrajeme si na tykve, a nakonec ze semínek vyrobíme každý svůj vlastní obrázek. Možná potkáme i skřítku, který se vrátil pro svou sklizeň! Také si zahrajeme na schovávanou s tykvemi, budeme provázet rostlinku dýně od semínka až k plodu, prsty si zamotáme při vyšívání papírové dýně a porovnáme různé úrody.

Co vypěstoval skřítek Tykvínek

17.10.2023 MŠ Dvůr Králové nad Labem, místo konání Ratibořice, účastníků 26

Skřítek Tykvínek nám přinesl dýně, cukety a patisony. My se je naučíme poznat všemi smysly, zjistíme, jak se pěstují a na co se dají použít. Zkusíme je najít mezi jinými obrázky na pracovním listu, zahrajeme si na tykve, a nakonec ze semínek vyrobíme každý svůj vlastní obrázek. Možná potkáme i skřítku, který se vrátil pro svou sklizeň!

Podzimní hojnost - tykve kam se podíváš

06.11.2023 ZŠ Josefov, místo konání Stará radnice, účastníků 13

Co jsme na jaře zaseli, to si na podzim sklídíme. Přijďte se seznámit s úrodou tykví. Dýně, cukety, patisony všech druhů a velikostí čekají na pozoruhodné poznávání. Obeznámíme se s druhy tykví, využijeme všech našich smyslů, dozvíme se, jaké prospěšné látky obsahují, odkud tykve pocházejí a jak se do našich zemí dostaly, jak úrodu zpracovat a mnoho dalšího. Nakonec si každý vyrobí ze semínek něco domů na památku.

Než vyroste rostlinka aneb Podmínky života

28.3.2023 MŠ Vítkova, Běloves, místo konání Stará radnice, účastníků 12

18.05.2023 ZŠ Pohoří, místo konání v budově ZŠ, účastníků 21

Děti se hravou formou dozvědí nebo si utřídí myšlenky, co všechno potřebuje semínko, aby se z něho stala rostlinka, a dokáží podmínky života vyjmenovat. Úvodní motivace probíhá mini loutkovým představením. Následně si smyslovými a pohybovými aktivitami na téma slunce, voda, půda a vzduch nabyté informace zažijí a upevní. Nakonec si pokusem ověří, že tomu tak opravdu je. Program má přesah do další výuky v ZŠ (pozorování klíčení semínek).

Hmyzí hotel – půldenní program na 4 hodiny

24.05.2023 ZŠ Velký Třebešov, místo konání v budově ZŠ, účastníků 14

Během výroby hmyzího hotelu se dozvíme, jací živočichové tento druh ubytování nejčastěji vyhledávají, jaký materiál je možné pro jeho výrobu použít a k čemu slouží. Utřídíme si poznatky, co je to hmyz, a povíme si také, že je hmyz v přírodě důležitý, a proto ho chceme na zahrady nalákat. Hotýlky mohou být umístěny u škol a školek nebo u žáků doma.

Dále se seznámíme s vývojem nejznámějších obyvatel hmyzího hotelu, zahrajeme si na broučky, kteří se schovávají v dutinkách stébel, vybadáme tvary bezobratlých a za pomoci skupinové práce se seznámíme blíže s obyvateli hmyzího hotelu.

Hmyzí hotel

19.04.2023 MŠ Novodvorská Trutnov, místo konání v budově MŠ, účastníků 19

11.05.2023 MŠ Lužická Jaroměř, místo konání venkovní program, účastníků 40

26.05.2023 ZŠ speciální Opočenská Dobruška, místo konání venkovní program, účastníků 19

31.10.2023 ZŠ Hejny Červený Kostelec, místo konání v budově ZŠ, účastníků 49

Během výroby hmyzího hotelu se dozvíme, jací živočichové tento druh ubytování nejčastěji vyhledávají, jaký materiál je možné pro jeho výrobu použít a k čemu slouží. Utřídíme si poznatky, co je to hmyz, a povíme si také, že je hmyz v přírodě důležitý, a proto ho chceme na zahrady nalákat. Hotýlky mohou být umístěny u škol a školek nebo u žáků doma.

Království včel

16.05.2023 MŠ Studnice, místo konání v budově MŠ, účastníků 31

17.05.2023 DD Lánov, místo konání Stará radnice, účastníků 13

20.06.2023 ZŠ Česká Skalice, místo konání Stará radnice, účastníků 24

20.06.2023 ZŠ Česká Skalice, místo konání Stará radnice, účastníků 21

Na jednom exempláři ze zástupců hmyzu si ukážeme, jak je život hmyzu fascinující a složitý. Pojďme společně se včelkou dělnicí nahlédnout do včelího úlu a seznámit se, jak se tam včelám žije. Dozvíme se, jak se vyvíjí, a proč jsou včelky a jiní opylovači tak důležití. Zároveň se naučíme rozpoznávat různé druhy květin, které včely opylují. Každý si na konci programu vyrobí z plástu včelího vosku svíčku.

Za tajemným živočichem do Babiččina údolí

15.06.2023 ZŠ Malecí, místo konání venkovní program, účastníků 18

25.04.2023 ZŠ Hejny Červený Kostelec, místo konání venkovní program, účastníků 36

12.06.2023 DD Lánov, místo konání venkovní program, účastníků 13

Vydáme se společně objevit tajemného živočicha do Babiččina údolí. Tajemný je nejen tím, jakým způsobem se rozmnožuje, ale i jakým způsobem žije. Poznáme spoustu druhů stromů, naučíme se určovat stáří stojících stromů a pronikneme do tajů ekosystému jménem mrtvé dřevo. Na konci programu, až odhalíme záhadu, navrhne různé druhy ochrany tajemného živočicha.

Stromové dobrodružství

04.10.2023 MŠ Lužická Jaroměř, místo konání v budově MŠ, účastníků 51

12.10.2023 MŠ Studnice, místo konání V budově MŠ, účastníků 19

13.10.2023 MŠ Nahořany, místo konání V budově MŠ, účastníků 13

01.11.2023 MŠ Velká Jesenice, místo konání V budově MŠ, účastníků 13

09.11.2023 ZŠ Horní Kostelec, místo konání V budově ZŠ, účastníků 39

Dva stromoví skřítki Dubáček a Bukáček nás formou příběhu, bádání a výtvarné činnosti seznámí s proměnami přírody během jednotlivých ročních období. Zaměříme se hlavně na proměnu stromů a nahlédneme také pod pokličku života divoké zvěře.

Adventní putování – zvyky tradice, bylinky

06.12.2023 ZŠ Police nad Metují, místo konání Ratibořice, účastníků 38

06.12.2023 ZŠ DD, ZŠS A PŠ Jaroměř, místo konání Ratibořice, účastníků 22

06.12.2023 ŠD Studnice, místo konání Ratibořice, účastníků 38

07.12.2023 ZŠ Mraveniště, místo konání Ratibořice, účastníků 20

07.12.2023 MŠ Dolní Radechová, místo konání Ratibořice, účastníků 13

07.12.2023 Dolní Olešnice, místo konání Ratibořice, účastníků 16

08.12.2023 SPŠ Broumov, místo konání Ratibořice, účastníků 13

Dobově ustrojené průvodkyně účastníkům na cestě od Kuželníku ke sterému bělidlu nastíní, jak prožívaly advent a svátky naši předkové. Neopomeneme prohlídku staročesky prostřeného štědrovečerního stolu s ukázkou tradic v Kuželníku a komentovanou zastávku u sousoší Babičky s vnoučaty od známého sochaře Otty Gutfreunda. Zde si také připomeneme Boženu Němcovou. Při přesunutí se ke Starému bělidlu si připomeneme svátek sv. Barbory, sv. Mikuláše, sv. Lucie a Vánoc - při kterých, mimo jiné, účastníci ochutnají dobroty, které děti dostávaly k nadílce a vyzkouší si na vlastní kůži některý ze staročeských zvyků. Nezapomenou si připomenout bylinkářství a nejběžnější bylinky.

Tento program proběhl pilotním ověřením a plánujeme jej zahrnout do stálé nabídky.

Osvětové akce pro veřejnost

celkem kolem 1270 návštěvníků a účastníků

Pletení pomlázek

21.03.2023 - 21 + 2 mimi :) účastníků

Z připravených proutků vrby si účastníci za pomoci lektorky upletli pomlázky z 8, 9, 13, nebo 14 proutků. Můžeme žít tradicemi a nemusíme kupovat plastové náhražky. Stačí použít proutky, které se stejně na jaře stříhají.

Uklidíme Česko

1.4. 2023 – 0 účastníků

U klubovny zahrádkářů jsme čekali vybaveni pytlemi a rukavicemi, Tato akce se ale nesetkala s pozitivním ohlasem.

Procházka na sever BÚ s panem Ing. Kunou

15.4. 2023 – 45 účastníků

V termínu, kdy není jisté, jaké bude počasí, jsme za příznivého počasí vyrazili, a s námi i početná skupina z řad veřejnosti, prozkoumat sever Babiččina údolí. Pan Ing. Kuna z CHKO Broumovsko nám všem předal zase trochu jiný vhled na okolní krajinu.

Sázení dýňových semínek

3.5. 2023 – 2 účastníci

Do květináčků z roliček od toaletáků jsme seli semínka. Tak ať se jim dobře roste.

První bylinková škola

17.6. 2023 – 22 účastníků

S první Bylinkovou školou jsme se vydali Bažantnicí a při té příležitosti poznávali a ochutnávali přírodní poklady kolem nás. Také jsme si utřídili, jaká bylinka je k čemu dobrá.

Druhá Bylinková škola

23.9. 2023 – 14 účastníků

Po úspěchu s první Bylinkovou školou jsme se vydali na další poznávání, tentokrát s podzimním aspektem kořenů a také vaření čaje v přírodě.

Slavnost stromů

18.10. 2023 – 5 účastníků

Sraz účastníků byl u vchodu do Bažantnice. Za zvuku kytary, zpěvu a podpoření výborným domácím koláčem jsme zasadily dvě třešně.

Dýňování

24.10. 2023 – 58 účastníků

Při příležitosti již zavedené akce mohla veřejnost ochutnat dýňové dobroty z kuchyně Zdravé výživy paní Srubjanové, vytvořit si podzimní dekoraci ze semínek a darů země, zakoupit za symbolickou částku dýni a přetvořit si ji na lucerničku. Akce se konala na staré radnici v slavnostně podzimně vyzdobených prostorách v přízemí.

Výstava Udržitelný životní styl

4.4. - 4.6., návštěvníků kolem 100

Prostřednictvím výstavy v Regionálním informačním centru se mohli návštěvníci seznámit s tipy a praktickými radami, jak žít ekologičtěji. Možná také zjistili, že je to nejen pohodlnější, ale také výhodnější.

Den Země aneb Ratibořické ovčácké slavnosti

29.4. 2023, přes 1000 platících návštěvníků

Den Země aneb Ratibořické ovčácké slavnosti je osvětová a kulturní akce pro širokou veřejnost, při níž se návštěvníci seznámí s chovem ovcí, koz a dalšího drobného zvířectva a prací ovčáckého psa. Ovce a kozy různých plemen, ale také další druhy zvířat, byly lákadlem především pro dětské návštěvníky. Obdivovat mohli také uměleckou práci kováře, či ruční zpracování vlny. Nechyběly ochutnávky ovčích a kozích sýrů, klobás a dalších dobrot, svou produkci zde nabízeli regionální zemědělci. Pro děti byly připraveny hry, soutěže a tvořivé dílny.

Ženský kruh

12.11. 2023 – 5 účastnic

První Ženský kruh v České Skalici se setkal s pozitivním ohlasem. Účastnice jeho prostřednictvím načerpaly sílu a energii a dozvěděly se něco o bylinkách a jejich využití.

Pro širokou veřejnost

Regionální informační centrum v České Skalici koná také osvětu ohledně regionálních výrobků a značky Fair trade, na kterou se lidé ptají zejména v souvislosti s vystavenými výrobky. Dále zde jsou k dispozici tištěné materiály např. o šetrném spotřebitelském chování, přírodních zajímavostech Babiččina údolí, přírodní rezervaci Dubno, nabídce výukových programů pro žáky a studenty škol atd. Také je zde již několikátým rokem fungující semínkovna.

Členství v organizacích apod.

Jsme členy Sdružení SEV Pavučina a Poradního sboru pro EVVO Královéhradeckého kraje, dále oborové platformy nevládních ekologických organizací Zelený kruh a Spolku pro obnovu venkova Královéhradeckého kraje.

Podpora

Naše činnost byla v roce 2022 podpořena Státním fondem životního prostředí České republiky, Královéhradeckým krajem a Městem Česká Skalice.

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

Ministerstvo životního prostředí

Česká
Skalice

Zpracovala: Marta Kmoníčková, leden 2023

Schválil: Jiří Kmoníček